

[Strona Główna](#) > ... > [Roszczenia Pieniężne](#) > [Niewypłacalność/upadłość](#) > Lithuania

Niewypłacalność/upadłość

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Wobec jakiego podmiotu można wszcząć postępowanie upadłościowe?

Postępowanie w związku z niewypłacalnością można wszcząć wobec osób prawnych i fizycznych.

Wobec osób prawnych można wszcząć postępowanie upadłościowe, pozasądowe postępowanie upadłościowe i postępowanie restrukturyzacyjne.

Postępowanie upadłościowe lub pozasądowe postępowanie upadłościowe można wszcząć wobec osoby prawnej każdego rodzaju, z wyjątkiem jednostek budżetowych, partii politycznych, związków zawodowych i związków wyznaniowych.

Po wszczęciu postępowania upadłościowego lub pozasądowego postępowania upadłościowego majątek osoby prawnej zostaje sprzedany, a środki uzyskane ze sprzedaży przeznacza się na zaspokojenie wierzytelności przysługujących wierzycielom, zaś sama osoba prawna zostaje zlikwidowana w związku z ogłoszeniem upadłości.

Postępowanie restrukturyzacyjne można wszcząć wobec osoby prawnej każdego rodzaju, z wyjątkiem jednostek budżetowych, partii politycznych, związków zawodowych, związków wyznaniowych, instytucji kredytowych, instytucji płatniczych, instytucji pieniądza elektronicznego, zakładów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych, spółek zarządzających, spółek inwestycyjnych i pośredników w publicznym obrocie papierami wartościowymi. Celem postępowania restrukturyzacyjnego jest umożliwienie osobom prawnym, które borykają się z problemami finansowymi, przywrócenia wypłacalności, utrzymania i rozwoju działalności, spłaty długów i uniknięcia ogłoszenia upadłości bez przerwania działalności gospodarczej. W tym celu zobowiązania osoby prawnej, wobec której wszczęto postępowanie restrukturyzacyjne, rozkłada się na cztery lata w oparciu o plan restrukturyzacyjny, który zatwierdzają zarówno wspólnicy osoby prawnej, jak i jej wierzyciele. Okres wdrażania planu można przedłużyć o kolejny rok. Postępowania restrukturyzacyjnego nie można prowadzić w trybie pozasądowym.

Postępowanie upadłościowe można wszcząć na wniosek osoby fizycznej wobec innej osoby fizycznej, włączając rolników i osoby samozatrudnione. Nie można wszcząć pozasądowego postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej.

2 Jakie przesłanki muszą zostać spełnione, aby można było wszcząć postępowanie upadłościowe?

Postępowanie upadłościowe można wszcząć wobec osoby prawnej, jeżeli sąd stwierdził spełnienie co najmniej jednej z poniższych przesłanek:

- spółka jest niewypłacalna;
- spółka zalega z płatnościami z tytułu stosunku pracy wobec pracowników;
- spółka nie jest lub nie będzie w stanie wykonać swoich zobowiązań.

Przez niewypłacalność spółki rozumie się sytuację, w której nie jest ona w stanie wykonać swoich zobowiązań

(nie spłaca długów, nie realizuje zleceń opłaconych z góry itd.), a wartość zaległych zobowiązań spółki (długi, niezrealizowane zlecenia itd.) przekracza połowę wartości księgowej jej majątku.

Pozasądowe postępowanie upadłościowe również można wszcząć wobec osoby prawnej, pod warunkiem że nie toczy się wobec niej żadne postępowania sądowe w przedmiocie roszczeń majątkowych oraz pod warunkiem że nie są prowadzone żadne czynności egzekucyjne wobec spółki na podstawie tytułów wykonawczych wydanych przez sąd lub inne organy. W pozasądowym postępowaniu upadłościowym sprawy, które należałyby do właściwości sądu, rozstrzyga zgromadzenie wierzycieli spółki.

Postępowanie restrukturyzacyjne można wszcząć wobec osoby prawnej:

- która nie zakończyła działalności;
- wobec której nie toczy się postępowanie upadłościowe ani której upadłość nie została już ogłoszona;
- którą założono na co najmniej trzy lata przed złożeniem do sądu wniosku o wszczęcie postępowania restrukturyzacyjnego;
- jeżeli minęło co najmniej pięć lat od:

a) wydania przez sąd orzeczenia o zakończeniu postępowania restrukturyzacyjnego;

b) wydania przez sąd postanowienia o umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego w związku z cofnięciem zgłoszenia wierzytelności przez wszystkich wierzycieli lub zaspokojeniem wierzytelności przysługujących wszystkim wierzycielom przez spółkę objętą restrukturyzacją przed upływem terminu określonego w planie restrukturyzacyjnym.

Postępowanie upadłościowe można wszcząć wobec osoby fizycznej, która jest niewypłacalna i działa w dobrej wierze. Sąd może ogłosić upadłość osoby fizycznej, jeżeli nie jest ona w stanie wykonać swoich zaległych zobowiązań na kwotę większą niż dwudziestopięciokrotność minimalnego miesięcznego wynagrodzenia określonego przez rząd Republiki Litewskiej.

Aby ustalić, czy osoba fizyczna działa w dobrej wierze, ocenia się, czy przedstawiła ona pełne i dokładne informacje oraz czy stała się niewypłacalna, działając w dobrej wierze, tj. czy działania podejmowane przez tę osobę na przestrzeni ostatnich trzech lat spełniają przesłanki należytej staranności oraz czy nie dopuściła świadomie do nagromadzenia zaległych zobowiązań.

3 Jakie aktywa należą do masy upadłości? W jaki sposób rozporządza się aktywami, które zostały nabyte przez dłużnika lub zostały na niego przeniesione w toku postępowania upadłościowego?

Na masę upadłości spółki, wobec której wszczęto postępowanie upadłościowe lub restrukturyzacyjne, składa się cały majątek tej spółki, bez względu na jego charakter (ruchomości lub nieruchomości, rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne, prawa majątkowe itd.) czy położenie. W skład masy upadłości wchodzi również majątek lub dochód uzyskany przez spółkę w toku postępowania upadłościowego lub restrukturyzacyjnego – służy on do zaspokojenia wierzytelności przysługujących wierzycielom. W przypadku upadłości kolejność zaspokajania wierzytelności przysługujących wierzycielom określa prawo, natomiast w przypadku restrukturyzacji wskazuje się ją w planie restrukturyzacyjnym. W postępowaniu upadłościowym likwiduje się całą masę upadłości, a uzyskane sumy przeznaczają się na pokrycie kosztów zarządu masą upadłości i zaspokojenie wierzytelności przysługujących wierzycielom. W postępowaniu restrukturyzacyjnym likwiduje się natomiast wyłącznie te składniki majątku, które wskazano w planie restrukturyzacyjnym.

Do dochodu uzyskanego z działalności spółki w upadłości stosuje się szczególną procedurę: dochód ten przeznaczają się na pokrycie kosztów takiej działalności. Wszystkich rozliczeń związanych z działalnością spółki dokonuje się za pomocą specjalnego rachunku otwartego na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej (rachunku firmowego spółki), z którego nie można korzystać w celu dokonywania płatności na rzecz innych wierzycieli.

W przypadku upadłości osoby fizycznej uwzględnia się cały jej majątek, bez względu na jego charakter (ruchomości lub nieruchomości, rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne, prawa majątkowe itd.) czy położenie. Z masy upadłości wyłącza się wyłącznie gotówkę znajdującą się w posiadaniu osoby fizycznej,

której wartość nie przekracza jednego minimalnego miesięcznego wynagrodzenia. Wierzytelności przysługujące wierzycielom zaspokaja się ze środków uzyskanych ze sprzedaży całego majątku upadłego (z określonymi poniżej wyjątkami).

W postępowaniu upadłościowym wobec osoby fizycznej osoba fizyczna, wobec której toczy się takie postępowanie, ma prawo do wykorzystania określonej części uzyskiwanych dochodów na zaspokojenie swoich podstawowych potrzeb. Wysokość tej kwoty ustala sąd po wszczęciu postępowania upadłościowego, uwzględniając potrzeby osoby fizycznej i osób pozostających na jej utrzymaniu, a jeżeli sąd zatwierdzi plan przywrócenia wypłacalności osoby fizycznej, kwotę pozostającą do dyspozycji osoby fizycznej ustala się w tym planie.

Szczególny status ma również jedyny lokal mieszkalny osoby fizycznej, który jest jej niezbędny do zaspokojenia podstawowych potrzeb własnych lub osób pozostających na jej utrzymaniu, a także wszelki majątek niezbędny osobie fizycznej do prowadzenia działalności na własny rachunek lub działalności rolniczej. Upadły będący osobą fizyczną może również zachować prawo do wspomnianych składników majątku, nawet jeżeli ustanowiono na nich hipotekę, pod warunkiem że uzgodnił to z wierzycielem hipotecznym, a zachowanie tego prawa nie narusza praw innych wierzycieli.

4 Jakie uprawnienia przysługują odpowiednio dłużnikowi i zarządcy?

W postępowaniu upadłościowym wobec spółki wyznaczony syndyk (*bankroto administratorius*) przejmuje zarząd spółką, rozporządza majątkiem spółki, organizuje sprzedaż masy upadłości i zaspokaja wierzycieli z sum uzyskanych ze sprzedaży oraz podejmuje wszelkie czynności niezbędne do likwidacji spółki. Do głównych zadań syndyka w postępowaniu upadłościowym wobec spółki należy:

- reprezentowanie spółki oraz ochrona interesów spółki i wszystkich jej wierzycieli;
- przejęcie zarządu spółką w upadłości i masą upadłości;
- rozwiązanie umów spółki, które nie będą już wykonywane (w tym umów z członkami organów zarządzających i pracownikami);
- złożenie wniosku o przyznanie środków z Funduszu Gwarancyjnego (Garantinis fondas) w celu zaspokojenia wierzycieli/pracowników;
- w stosownych przypadkach – zawarcie tymczasowych umów o pracę lub o świadczenie usług niezbędnych do celów postępowania upadłościowego;
- sprawdzenie wierzytelności zgłoszonych przez wierzycieli i przekazanie listy wierzytelności sądowi do zatwierdzenia;
- nadzorowanie działalności spółki w upadłości;
- sprawdzenie transakcji przeprowadzonych przez spółkę w ciągu trzech lat poprzedzających wszczęcie postępowania upadłościowego;
- zaskarżenie do sądu transakcji spółki, jeżeli są one sprzeczne z celami operacyjnymi spółki i mogły przyczynić się do tego, że spółka nie jest w stanie wykonywać swoich zobowiązań wobec wierzycieli;
- w stosownych przypadkach – wniesienie do sądu o orzeczenie umyślnego doprowadzenia spółki do upadłości;
- zwołanie zgromadzenia wierzycieli;
- sporządzanie sprawozdań z działalności i przedkładanie ich zgromadzeniu wierzycieli;
- sporządzanie i składanie rocznego i okresowego sprawozdania finansowego spółki;
- wykonywanie orzeczeń sądu i uchwał zgromadzenia wierzycieli;
- przekazywanie informacji na temat postępowania upadłościowego;
- organizowanie sprzedaży majątku spółki w upadłości;
- wykorzystanie sum uzyskanych w toku postępowania upadłościowego w celu zaspokojenia wierzycieli;
- dokonywanie wszelkich czynności niezbędnych do likwidacji i wyrejestrowania spółki.

W przypadku restrukturyzacji spółki wyznacza się zarządcę (*restruktūrizavimo administratorius*), który działa jako profesjonalny doradca i niezależna osoba nadzorująca czynności w postępowaniu restrukturyzacyjnym. Do głównych zadań zarządcy należy:

- udział w sporządzaniu i ocenie planu restrukturyzacyjnego przedsiębiorstwa oraz dopilnowanie, aby plan restrukturyzacyjny został sporządzony, przedłożony do zatwierdzenia i wykonany przed upływem terminów wyznaczonych przez sąd;

- sporządzenie pisemnej opinii na temat wykonalności projektu planu restrukturyzacyjnego;
- nadzorowanie działalności organów zarządzających spółki objętej restrukturyzacją w zakresie, w jakim działalność ta dotyczy wykonania planu restrukturyzacyjnego, zawiadamianie członków organów zarządzających spółki o zidentyfikowanych uchybieniach w ich działalności oraz wyznaczenie terminu na usunięcie takich uchybień, a także wniesienie do sądu o odwołanie organów zarządzających spółki;
- zwoływanie posiedzeń członków spółki i właścicieli podmiotów reprezentujących organ, który wykonuje prawa i obowiązki właściciela przedsiębiorstwa państwowego lub gminnego, oraz uczestnictwo w tych spotkaniach bez prawa głosu;
- przekazywanie informacji dotyczących postępowania restrukturyzacyjnego i zawiadamianie sądu o postępach w wykonywaniu planu restrukturyzacyjnego.

Zarządca – wraz z organami zarządzającymi restrukturyzowanej spółki – odpowiada za wykonanie planu restrukturyzacyjnego zatwierdzonego przez sąd.

W przypadku upadłości osoby fizycznej wyznaczony syndyk zarządza majątkiem osoby fizycznej, organizuje jego sprzedaż i przeznaczają uzyskane w ten sposób sumy na zaspokojenie wierzycieli. Do głównych zadań syndyka w postępowaniu upadłościowym wobec osoby fizycznej należy:

- zarządzanie majątkiem osoby fizycznej i środkami na rachunku depozytowym;
- księgowanie wszystkich sum otrzymanych przez osobę fizyczną i ewidencjonowanie ich wykorzystania;
- organizowanie sprzedaży majątku osoby fizycznej i zaspokajanie wierzycieli;
- zwoływanie zgromadzenia wierzycieli i uczestnictwo w jego obradach bez prawa głosu;
- przekazywanie osobie fizycznej informacji na temat postępowania upadłościowego i złożenie sprawozdania z wykonania planu przywrócenia wypłacalności;
- inicjowanie zmian w planie przywrócenia wypłacalności;
- reprezentowanie osoby fizycznej w postępowaniu w celu odzyskania majątku w imieniu upadłego będącego osobą fizyczną i podejmowanie czynności w celu odzyskania wierzycieli od dłużników;
- ochrona praw i uzasadnionych interesów osoby fizycznej i wszystkich wierzycieli;
- ocena zasadności prowadzenia działalności na własny rachunek lub działalności rolniczej przez osobę fizyczną.

Osoba fizyczna, wobec której toczy się postępowanie upadłościowe, ma obowiązek dołożyć wszelkich starań, aby zaspokoić wierzycieli przysługujące wierzycielom. W tym celu upadły musi – w miarę możliwości – mieć pracę lub prowadzić inną dochodową działalność, aktywnie poszukiwać zatrudnienia lub szukać lepiej płatnej pracy, przeznaczyć dochód na zaspokojenie wierzycieli przysługujących wierzycielom oraz sporządzić i – po zatwierdzeniu przez sąd – wykonać plan przywrócenia wypłacalności, a także współpracować z wyznaczonym syndykiem.

W toku postępowania upadłościowego upadły będący osobą fizyczną ma prawo uzyskać informacje od syndyka, uczestniczyć w obradach zgromadzenia wierzycieli i zaskarżać niezgodne z prawem uchwały zgromadzenia, żądać zmiany syndyka oraz dochodzić odszkodowania, jeżeli syndyk nie wykonuje swoich obowiązków prawidłowo.

5 Jakie przesłanki muszą zostać spełnione, aby można było dokonać potrącenia wierzycieli?

W przypadku upadłości zarówno osób prawnych, jak i osób fizycznych zabrania się potrącenia wierzycieli upadłego z wierzycielnością wierzyciela od chwili wydania przez sąd postanowienia o wszczęciu postępowania upadłościowego, z wyjątkiem potrąceń dozwolonych przepisami prawa podatkowego dotyczącymi potrąceń w przypadku nadpłaty podatku (różnica podatkowa).

Od dnia wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego wobec spółki na mocy postanowienia sądu do dnia wydania przez sąd postanowienia o zatwierdzeniu planu restrukturyzacyjnego zawieszają się wszelkie potrącenia wierzycieli spółki z wierzycielnością wierzycieli. Po wydaniu postanowienia potrącenia takie są możliwe na zasadach określonych w planie restrukturyzacyjnym, który zatwierdził sąd.

6 Jaki skutek wywiera postępowanie upadłościowe na obowiązujące umowy, których stroną jest dłużnik?

W postępowaniu upadłościowym wobec spółki – w ciągu 30 dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia sądu o wszczęciu postępowania upadłościowego – wyznaczony syndyk zawiadamia zainteresowane osoby że obowiązujące umowy przedsiębiorstwa (z wyjątkiem umów o pracę i umów dających prawo do roszczenia ze strony spółki w upadłości) nie będą wykonywane i że należy je uznać za wygasłe.

Z chwilą uprawomocnienia się postanowienia sądu o wszczęciu postępowania upadłościowego organy zarządzające spółką tracą uprawnienia, a syndyk zarządzający spółką rozwiązuje umowy o pracę lub umowy cywilnoprawne z członkami rady nadzorczej i zarządu spółki w drodze oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, z zachowaniem 15-dniowego okresu wypowiedzenia.

Syndyk zawiadamia innych pracowników o tym, że zawarte z nimi umowy o pracę zostaną wkrótce rozwiązane, w ciągu trzech dni roboczych od dnia uprawomocnienia się postanowienia sądu o wszczęciu postępowania upadłościowego wobec spółki i rozwiązuje umowy o pracę zawarte z pracownikami w ciągu 15 dni od wystosowania takiego zawiadomienia. Ze zwolnionymi pracownikami, którzy nadal są niezbędni do celów postępowania upadłościowego wobec spółki, zawiera się umowy o pracę na czas określony. Wymaganą liczbę takich pracowników w podziale na stanowiska ustala zgromadzenie wierzycieli.

Restrukturyzacja pozostaje bez wpływu na obowiązujące umowy osoby prawnej. Wszelkie zawarte umowy ocenia się pod kątem ich zasadności, a w planie restrukturyzacyjnym przewiduje się zasady rozwiązania nierentownych umów. Rozwiązuje się je na zasadach ogólnych, ponieważ w prawie nie przewidziano żadnych przepisów szczególnych dotyczących rozwiązywania umów w toku postępowania restrukturyzacyjnego.

W postępowaniu upadłościowym wobec osoby fizycznej umowy podlegające rozwiązaniu oraz umowy, które będą dalej obowiązywać, określa się w planie przywrócenia wypłacalności. Jeżeli sąd zatwierdzi plan przywrócenia wypłacalności, osoba fizyczna, wobec której toczy się postępowanie upadłościowe, ma obowiązek zawiadomić zainteresowane osoby o rozwiązaniu umów zgodnie z planem przywrócenia wypłacalności.

7 Jaki skutek wywiera postępowanie upadłościowe na postępowania wszczęte przez poszczególnych wierzycieli (z wyłączeniem zawisłych spraw sądowych)?

W przypadku postępowania upadłościowego wobec spółki lub osoby fizycznej wierzytelności przysługujące poszczególnym wierzycielom przenosi się na wyznaczonego syndyka. Następnie wierzytelności te zatwierdza sąd, zaś spory w przedmiocie podstawy faktycznej lub kwoty konkretnych wierzytelności rozstrzyga się w postępowaniu upadłościowym.

W przypadku postępowania restrukturyzacyjnego wobec spółki wierzytelności powstałe przed wszczęciem postępowania zgłasza się wyznaczonemu zarządcy w terminie wskazanym przez sąd. Następnie wierzytelności te zatwierdza sąd, zaś spory w przedmiocie podstawy faktycznej lub kwoty konkretnych wierzytelności rozstrzyga się w postępowaniu restrukturyzacyjnym. Wierzyciele zgłaszają również wierzytelności powstałe po wszczęciu postępowania restrukturyzacyjnego, a spory dotyczące tych wierzytelności rozstrzyga się na zasadach ogólnych.

Po wszczęciu postępowania upadłościowego lub restrukturyzacyjnego komornik zawiesza czynności egzekucyjne i postępowanie egzekucyjne oraz przekazuje tytuły wykonawcze do sądu, który wszczął dane postępowanie upadłościowe lub restrukturyzacyjne.

8 Jaki skutek wywiera postępowanie upadłościowe na dalsze rozpoznanie sprawy sądowej zawisłej w momencie wszczęcia postępowania upadłościowego?

Jeżeli przed wydaniem postanowienia o wyznaczeniu terminu rozprawy w sprawie o roszczenia pieniężne wobec pozwanego sąd poweźmie wiadomość, że wobec pozwanego wszczęto postępowanie upadłościowe, zawiesza

postępowanie w sprawie o roszczenia i przekazuje sprawę sądowi prowadzącemu postępowanie upadłościowe.

W innych przypadkach, mianowicie a) gdy sąd wydał już postanowienie o wyznaczeniu terminu rozprawy w sprawie o roszczenia, zanim powziął wiadomość o wszczęciu postępowania upadłościowego wobec pozwanego, lub b) gdy wobec pozwanego wszczęto postępowanie restrukturyzacyjne, nie ma podstaw do przekazania sprawy o roszczenia sądowi prowadzącemu odnośne postępowanie upadłościowe lub restrukturyzacyjne.

9 Czym charakteryzuje się co do zasady udział wierzycieli w postępowaniu upadłościowym?

Do najważniejszych praw wierzycieli w postępowaniu upadłościowym wobec spółki należą prawa do:

- wniesienia do sądu wniosku o ogłoszenie upadłości niewypłacalnej spółki;
- uchwalenia wszczęcia pozasądowego postępowania upadłościowego;
- zgłoszenia wierzytelności wyznaczonemu syndykowi w terminie wyznaczonym przez sąd;
- udziału w zgromadzeniu wierzycieli i głosowania w sprawie:
 - zatwierdzenia sprawozdań z działalności przedłożonych przez syndyka;
 - zatwierdzenia i zmiany szacunku kosztów zarządu;
 - zatwierdzenia ceny sprzedaży majątku spółki;
 - zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego sporządzonego w trakcie postępowania upadłościowego wobec spółki;
 - działalności spółki (kontynuowania, wznowienia, ograniczenia i zakończenia działalności, zatwierdzenia szacunku kosztów itd.);
 - liczby i stanowisk pracowników, którzy powinni być zatrudnieni w trakcie postępowania upadłościowego wobec spółki;
 - wynagrodzenia syndyka;
 - zawarcia układu;
 - wniosku o odwołanie syndyka;
 - innych kwestii;
- otrzymywania – zgodnie z procedurą określoną przez zgromadzenie wierzycieli – informacji na temat postępów w postępowaniu upadłościowym wobec spółki od syndyka;
- zaskarżenia czynności prawnych dokonanych przez spółkę (skarga pauliańska);
- wniesienia do sądu o orzeczenie umyślnego doprowadzenia spółki do upadłości;
- zaskarżenia uchwał zgromadzenia wierzycieli;
- wniesienia do sądu o odwołanie syndyka;
- uzyskania zaspokojenia przysługujących im wierzytelności z majątku spółki w upadłości i uzyskiwanych przez nią dochodów.

Do najważniejszych praw wierzycieli w postępowaniu upadłościowym wobec osoby fizycznej należą prawa do:

- zgłoszenia syndykowi – w terminie wyznaczonym przez sąd – wierzytelności, które powstały przed wszczęciem postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej;
- wniesienia o zaspokojenie wierzytelności na zasadach przewidzianych w planie;
- udziału w zgromadzeniu wierzycieli (po przyjęciu planu przywrócenia wypłacalności upadłego będącego osobą fizyczną zgromadzenie wierzycieli należy zwoływać co najmniej raz na sześć miesięcy) i głosowania w sprawie:
 - skarg wierzycieli na czynności syndyka;
 - wymogu złożenia przez syndyka sprawozdań z czynności;
 - zatwierdzenia i zmiany szacunku kosztów zarządu masą upadłości;
 - zatwierdzenia ceny sprzedaży majątku upadłego;
 - działalności na własny rachunek lub działalności rolniczej osoby fizycznej (kontynuowania, rozpoczęcia, wznowienia, ograniczenia, zakończenia działalności itd.);
 - wniosków o zaktualizowanie planu przywrócenia wypłacalności;
 - wniosku o zmianę syndyka;
 - innych kwestii;
- otrzymywania – zgodnie z procedurą określoną przez zgromadzenie wierzycieli – informacji na temat postępów w postępowaniu upadłościowym od syndyka;
- udzielenia wsparcia w wykonywaniu zaległych zobowiązań;

- przedstawiania wniosków dotyczących planu przywrócenia wypłacalności;
- występowania do zgromadzenia wierzycieli z wnioskiem w sprawie czynności lub zmiany syndyka bądź zaproponowania innego kandydata na stanowisko syndyka;
- zaskarżenia uchwał zgromadzenia wierzycieli w ciągu 14 dni od dnia, w którym wierzyciel powziął lub powinien był powziąć wiadomość o podjęciu takich uchwał;
- wniesienia do sądu o zakończenie postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej;
- wniesienia do sądu o odwołanie syndyka;
- uzyskania zaspokojenia przysługujących im wierzytelności z majątku upadłego będącego osobą fizyczną i uzyskiwanych przez niego dochodów.

Do najważniejszych praw wierzycieli w postępowaniu restrukturyzacyjnym wobec spółki należą prawa do:

- ogłoszenia wyznaczonemu zarządcy wierzytelności, które powstały przed wszczęciem postępowania restrukturyzacyjnego wobec dłużnika;
- udziału w zgromadzeniu wierzycieli i głosowania w sprawie:
 - zatwierdzenia planu restrukturyzacyjnego;
 - odwołania zarządcy i zaproponowania innego kandydata na stanowisko zarządcy;
 - wniosku o ograniczenie uprawnień organów zarządzających spółki;
 - wniosku o zakończenie postępowania restrukturyzacyjnego wobec spółki w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania planu restrukturyzacyjnego;
 - wniosku o przedłużenie okresu wykonania planu restrukturyzacyjnego;
 - innych kwestii;
- otrzymywania od organów zarządzających spółki i zarządcy informacji na temat restrukturyzacji spółki, z wyjątkiem informacji objętych tajemnicą handlową/przemysłową;
- udzielenia wsparcia w wykonywaniu zaległych zobowiązań;
- przedkładania zarządcy lub organom zarządzającym spółki propozycji dotyczących planu restrukturyzacyjnego;
- występowania do zgromadzenia wierzycieli z wnioskiem w sprawie czynności lub zmiany zarządcy;
- zaskarżenia uchwał zgromadzenia/komiteu wierzycieli w ciągu 14 dni od dnia, w którym wierzyciel powziął lub powinien był powziąć wiadomość o podjęciu takich uchwał;
- uzyskania zaspokojenia wierzytelności w okresie restrukturyzacji.

10 W jaki sposób zarządca może wykorzystać aktywa masy upadłości dłużnika lub nimi rozporządzać?

W przypadku spółki w upadłości od chwili uprawomocnienia się postanowienia sądu o wszczęciu postępowania upadłościowego organy zarządzające takiej spółki tracą uprawnienia, a wyznaczony syndyk zarządza spółką w upadłości i rozporządza jej majątkiem oraz dysponuje środkami spółki zgromadzonymi na rachunkach bankowych. Syndyk organizuje sprzedaż majątku upadłej spółki i sprzedaje jego składniki bądź przenosi je na wierzycieli. Poszczególne rodzaje składników majątku sprzedaje się na różnych zasadach. Przykładowo nieruchomości, w tym nieruchomości obciążone hipoteką, i składniki majątku o wartości powyżej 250-krotności podstawowego świadczenia socjalnego sprzedaje się w drodze aukcji publicznej, zaś łatwo psujące się produkty sprzedaje się po cenie ustalonej przez syndyka na podstawie cen rynkowych. Zasady i cenę sprzedaży pozostałych składników majątku ustala zgromadzenie wierzycieli spółki w upadłości. Ponadto do sprzedaży niektórych rodzajów składników majątku (takich jak papiery wartościowe i materiały promieniotwórcze) mają zastosowanie dodatkowe wymogi regulacyjne.

W trakcie restrukturyzacji spółki jej organy zarządzające w dalszym ciągu nadzorują działalność spółki i rozporządzają jej majątkiem, ale mają obowiązek stosować się do zatwierdzonego planu restrukturyzacyjnego. W trakcie restrukturyzacji działalność organów zarządzających spółki nadzoruje wyznaczony przez sąd zarządca. W okresie od wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego do zatwierdzenia planu restrukturyzacyjnego (tj. w okresie przygotowywania planu restrukturyzacyjnego) zabrania się – bez zgody sądu – sprzedaży, przeniesienia własności lub użyczenia spółki lub jej części, jej aktywów trwałych, nieruchomości sklasyfikowanych jako aktywa płynne lub praw własności, natomiast restrukturyzowana spółka nie może udzielać gwarancji ani poręczenia ani w żaden inny sposób zabezpieczać wykonania zobowiązań przez inne osoby.

Osoba fizyczna, wobec której toczy się postępowanie upadłościowe, nie może rozporządzać majątkiem znajdującym się w jej posiadaniu. Majątkiem osoby fizycznej, wobec której toczy się postępowanie upadłościowe,

rozporządza syndyk działający zgodnie z zatwierdzonym przez sąd planem przywrócenia wypłacalności osoby fizycznej. Osoba fizyczna, wobec której toczy się postępowanie upadłościowe, może rozporządzać wyłącznie miesięczną kwotą przyznaną jej na zaspokojenie podstawowych potrzeb, a także środkami, które są jej niezbędne do kontynuowania działalności. Wysokość kwoty niezbędnej do zaspokojenia podstawowych potrzeb upadłego w okresie od wszczęcia postępowania upadłościowego do zatwierdzenia planu przywrócenia wypłacalności ustala sąd; po zatwierdzeniu planu przywrócenia wypłacalności wspomnianą kwotę określa się w planie.

W toku postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej sprzedaż majątku celem zaspokojenia wierzytelności przysługujących wierzycielom prowadzi zarządca zgodnie z procedurą i terminami wyznaczonymi w planie przywrócenia wypłacalności. Wyjściową cenę sprzedaży poszczególnych składników majątku zatwierdza zgromadzenie wierzycieli, uwzględniając cenę sprzedaży składników majątku określoną w planie przywrócenia wypłacalności i cenę rynkową sprzedawanych składników majątku. Składniki majątku można sprzedać po cenie niższej niż cena określona w planie przywrócenia wypłacalności wyłącznie za zgodą upadłego będącego osobą fizyczną.

Nieruchomości, w tym nieruchomości obciążone hipoteką, sprzedaje się w drodze aukcji publicznej (nie dotyczy to nieruchomości, których cena wyjściowa jest niższa niż koszty przeprowadzenia aukcji publicznej). Zgromadzenie wierzycieli ustala cenę składników majątku, których nie udało się sprzedać na dwóch aukcjach publicznych, a także cenę i tryb sprzedaży pozostałych składników majątku. Składniki majątku, których nie udało się sprzedać, przekazuje się wierzycielom na ich wniosek i za zgodą zgromadzenia wierzycieli.

Jeżeli z osobą fizyczną zamieszkują małoletnie dzieci (w tym dzieci przysposobione) lub osoby, nad którymi sprawuje ona opiekę/pieczkę, nieruchomość będąca jedynym miejscem zamieszkania tych osób (niezależnie od tego, czy została obciążona hipoteką) można sprzedać na podstawie orzeczenia sądu nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od dnia zatwierdzenia planu. W tym okresie osoba fizyczna musi znaleźć nowy lokal mieszkalny, który zakupi lub wynajmie. Osoba fizyczna ma prawo uzgodnić z wierzycielem hipotecznym zatrzymanie tytułu prawnego do nieruchomości obciążonej hipoteką (będącej zwykle miejscem zamieszkania) do chwili zakończenia postępowania upadłościowego. Nieruchomości takiej nie można sprzedać.

Do procedury sprzedaży niektórych rodzajów składników majątku (takich jak papiery wartościowe i materiały promieniotwórcze) mogą mieć zastosowanie dodatkowe wymogi regulacyjne.

11 Jakie wierzytelności mogą być zgłoszone do masy upadłości dłużnika oraz w jaki sposób traktuje się roszczenia powstałe po wszczęciu postępowania upadłościowego?

Wszczęcie postępowania upadłościowego wobec spółki skutkuje zazwyczaj zakończeniem prowadzonej przez nią działalności gospodarczej - ma to na celu zapobieżenie zgłaszaniu nowych wierzytelności przeciwko spółce w związku z tą działalnością. Jeżeli spółka kontynuuje prowadzenie działalności gospodarczej po wszczęciu postępowania upadłościowego (jest to możliwe, w przypadku gdy kontynuowanie działalności ogranicza straty), wierzytelności zgłaszane w związku z działalnością prowadzoną przez spółkę zaspokajają się z dochodów uzyskanych z takiej działalności. Wszelkie wierzytelności, których nie uda się zaspokoić z tych dochodów, uznaje się za wierzytelności kategorii trzeciej zaspokajane na zasadach ogólnych (zob. również odpowiedź na pytanie 13).

Wierzytelności powstałe po rozpoczęciu restrukturyzacji spółki zaspokajają się na zasadach ogólnych, ponieważ nie obowiązują żadne przepisy szczególne w tym zakresie.

Po wszczęciu postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej sąd zatwierdza i uznaje zgłaszane przez wierzycieli wierzytelności dotyczące działalności na własny rachunek lub działalności rolniczej upadłego, a także zobowiązania zaciągnięte przez upadłego będącego osobą fizyczną na potrzeby prowadzenia tego rodzaju działalności lub przeprowadzenia postępowania upadłościowego. Po uznaniu takich wierzytelności dokonuje się aktualizacji planu przywrócenia wypłacalności upadłego będącego osobą fizyczną. Inne wierzytelności zgłoszone po wszczęciu postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej zaspokajają się na zasadach ogólnych, ponieważ nie obowiązują żadne przepisy szczególne w tym zakresie.

12 Jakie zasady obowiązują przy zgłaszaniu, weryfikacji i uznaniu wierzytelności?

W przypadku upadłości osób prawnych i osób fizycznych oraz w przypadku restrukturyzacji osób prawnych sąd wszczynający postępowanie upadłościowe lub restrukturyzacyjne wyznacza termin zgłaszania wierzytelności syndykowi lub zarządcy wyznaczonemu w danym postępowaniu upadłościowym lub restrukturyzacyjnym oraz przekazania stosownych dowodów na potwierdzenie tych wierzytelności. W przypadku postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej lub postępowania restrukturyzacyjnego wyznacza się nieprzekraczalny termin 45 dni, natomiast w przypadku postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej wyznacza się termin nie krótszy niż 15 dni, ale nie dłuższy niż 30 dni. Wyznaczony syndyk lub zarządca sprawdza zgłoszone wierzytelności oraz – jeżeli nie zakwestionowano ich istnienia ani kwoty – przedstawia je sądowi do zatwierdzenia. Sprzeciw co do odmowy uznania wszystkich lub części wierzytelności przez syndyka lub zarządcę rozpoznaje sąd. Orzeczenie sądu uznające wierzytelność zgłoszoną przez wierzyciela podlega zaskarżeniu. W przypadku uchybienia wyznaczonemu przez sąd terminowi do zgłoszenia wierzytelności istnieje możliwość jego przedłużenia, jeżeli przyczyny uchybienia zostaną uznane za uzasadnione.

13 Jakie zasady obowiązują przy podziale funduszy masy upadłości? W jaki sposób ustala się hierarchę roszczeń i praw wierzycieli?

Wierzytelności zabezpieczone zastawem lub hipoteką zaspokajają się w pierwszej kolejności z sum uzyskanych ze sprzedaży nieruchomości dłużnika obciążonej hipoteką lub przez przeniesienie nieruchomości obciążonej hipoteką na wierzyciela. Jeżeli wartość nieruchomości obciążonej hipoteką jest niewystarczająca do zaspokojenia wierzyciela hipotecznego, pozostała niezaspokojoną część wierzytelności uznaje się za wierzytelność kategorii trzeciej do celów postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej lub za wierzytelność kategorii drugiej do celów postępowania restrukturyzacyjnego lub postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej.

W przypadku upadłości osoby fizycznej możliwe jest zawarcie ugody o odstąpieniu od sprzedaży nieruchomości obciążonej hipoteką. W takim przypadku w planie przywrócenia wypłacalności przewiduje się dokonywanie comiesięcznych płatności na rzecz wierzyciela hipotecznego.

Jeżeli sumy uzyskane ze sprzedaży nieruchomości obciążonych hipoteką będą większe niż sumy niezbędne do zaspokojenia wierzyciela hipotecznego, pozostałą ich część przeznaczają się na zaspokojenie wierzytelności przysługujących pozostałym wierzycielom.

Wierzytelności przysługujące pozostałym wierzycielom zaspokajają się etapami zgodnie z ich kategorią zaspokojenia.

W postępowaniu upadłościowym wobec osób prawnych wierzytelności zaspokajają się w dwóch etapach. Na pierwszym etapie wierzytelności przysługujące wierzycielom zaspokajają się bez odsetek i kar za opóźnienia w płatności, a na drugim etapie pokrywa się odsetki i kary. Na każdym etapie wierzytelności należące do niższej kategorii zaspokajają się dopiero po pełnym zaspokojeniu na danym etapie wierzytelności należących do wyższej kategorii. Jeżeli masa upadłości jest niewystarczająca do pełnego zaspokojenia wierzytelności należących do określonej kategorii na danym etapie, wierzytelności takie zaspokajają się proporcjonalnie do kwoty należnej poszczególnym wierzycielom.

Wierzytelności kategorii pierwszej to wierzytelności pracownicze z tytułu stosunku pracy; wierzytelności odszkodowawcze z tytułu kalectwa lub innego uszczerbku na zdrowiu, choroby zawodowej lub śmierci w wyniku wypadku w miejscu pracy (tego rodzaju wierzytelności można zaspokoić z Funduszu Gwarancyjnego); oraz wierzytelności przedsiębiorstw rolnych żądających zapłaty za sprzedane produkty rolne (do 40 proc. tego rodzaju wierzytelności można zaspokoić ze środków budżetu państwa przeznaczonych na ten cel przez Ministerstwo Rolnictwa).

Wierzytelności kategorii drugiej to wierzytelności z tytułu podatków i innych płatności na rzecz państwa oraz z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i składek na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne; wierzytelności z tytułu kwot pieniężnych pożyczonych w imieniu państwa oraz z tytułu pożyczek zabezpieczonych gwarancją udzieloną przez państwo lub przez instytucję gwarancyjną objętą gwarancją państwową; a także wierzytelności z tytułu dofinansowanie z funduszy Unii Europejskiej i budżetu państwa.

Wszystkie pozostałe wierzytelności stanowią wierzytelności kategorii trzeciej.

W postępowaniu restrukturyzacyjnym wierzytelności zaspokajają się w dwóch etapach. Na pierwszym etapie wierzytelności przysługujące wierzycielom zaspokajają się bez odsetek i kar za opóźnienia w płatności, a na drugim etapie pokrywa się odsetki i kary.

Wierzytelności kategorii pierwszej to wierzytelności pracownicze z tytułu stosunku pracy; wierzytelności odszkodowawcze z tytułu kalectwa lub innego uszczerbku na zdrowiu, choroby zawodowej lub śmierci w wyniku wypadku w miejscu pracy; wierzytelności osób fizycznych i prawnych żądających zapłaty za produkty rolne dostarczone w celu ich przetworzenia; a także wierzytelności zabezpieczone zastawem lub hipoteką, których wysokość nie przekracza wartości przedmiotu zabezpieczenia i które nie podlegają sprzedaży w toku restrukturyzacji.

Wierzytelności kategorii drugiej to pozostałe wierzytelności przysługujące wierzycielom, z wyjątkiem wierzytelności kategorii trzeciej i wierzytelności zabezpieczonych, w przypadku których aktywa stanowiące przedmiot zabezpieczenia nie są oferowane na sprzedaż w toku restrukturyzacji.

Wierzytelności związane z pożyczkami udzielonymi w toku restrukturyzacji, które nie zostały zabezpieczone, zaspokajają się po zaspokojeniu wierzytelności kategorii pierwszej, ale przed zaspokojeniem wierzytelności kategorii drugiej.

Wierzytelności kategorii trzeciej to wierzytelności niezwiązane ze stosunkiem pracy zgłaszane przez udziałowców/akcjonariuszy spółki objętej restrukturyzacją, którzy stali się jej wierzycielami przed wszczęciem postępowania restrukturyzacyjnego i którzy – samodzielnie albo wspólnie z innymi udziałowcami/akcjonariuszami – sprawują kontrolę nad spółką objętą restrukturyzacją.

Na każdym etapie wierzytelności należące do niższej kategorii zaspokajają się dopiero po pełnym zaspokojeniu na danym etapie wierzytelności należących do wyższej kategorii. Jeżeli masa upadłości jest niewystarczająca do pełnego zaspokojenia wierzytelności należących do określonej kategorii na danym etapie, wierzytelności takie zaspokajają się proporcjonalnie do kwoty należnej poszczególnym wierzycielom.

W postępowaniu upadłościowym wobec osób fizycznych wierzytelności zaspokajają się w dwóch etapach. Na pierwszym etapie wierzytelności przysługujące wierzycielom zaspokajają się bez odsetek i kar za opóźnienia w płatności, a na drugim etapie pokrywa się odsetki i kary.

Wierzytelności kategorii pierwszej to wierzytelności pracownicze z tytułu stosunku pracy; wierzytelności odszkodowawcze z tytułu kalectwa lub innego uszczerbku na zdrowiu, choroby zawodowej lub śmierci w wyniku wypadku w miejscu pracy (tego rodzaju wierzytelności można zaspokoić z Funduszu Gwarancyjnego); wierzytelności z tytułu świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci; oraz wierzytelności przedsiębiorstw rolnych żądających zapłaty za sprzedane produkty rolne (tego rodzaju wierzytelności można zaspokoić ze specjalnych środków przeznaczonych na ten cel przez litewskie Ministerstwo Rolnictwa).

W postępowaniu upadłościowym wobec osoby fizycznej wierzytelności z tytułu prowadzenia działalności na własny rachunek lub działalności rolniczej oraz wierzytelności z tytułu zobowiązań zaciągniętych w związku z prowadzeniem działalności na własny rachunek lub kosztów zarządu masą upadłości zaspokajają się po zaspokojeniu wierzytelności kategorii pierwszej, a przed zaspokojeniem wierzytelności kategorii drugiej.

Wszystkie pozostałe wierzytelności stanowią wierzytelności kategorii drugiej.

Na każdym etapie wierzytelności należące do niższej kategorii zaspokajają się dopiero po pełnym zaspokojeniu na danym etapie wierzytelności należących do wyższej kategorii. Jeżeli masa upadłości jest niewystarczająca do pełnego zaspokojenia wierzytelności należących do określonej kategorii na danym etapie, wierzytelności takie zaspokajają się proporcjonalnie do kwoty należnej poszczególnym wierzycielom.

14 Jakie są przesłanki oraz skutki zakończenia postępowania upadłościowego (w szczególności w drodze układu)?

W toku postępowania upadłościowego wobec osób prawnych możliwe jest zawarcie układu z wierzycielami. Po podpisaniu takiego układu postępowanie upadłościowe zostaje zakończone, a spółka kontynuuje prowadzenie

działalności, wykonując postanowienia układu.

W postępowaniu upadłościowym wobec osób prawnych układ z wierzycielami można zawrzeć na dowolnym etapie postępowania przed uprawomocnieniem się orzeczenia sądu w przedmiocie likwidacji spółki z powodu jej upadłości. Z wnioskiem o zawarcie takiego układu mogą wystąpić wierzyciele, syndyk i właściciele spółki. Syndyk musi zaproponować wierzycielom zawarcie układu, zanim rozpocznie się odzyskiwanie należności z majątku właściciela spółki z nieograniczoną odpowiedzialnością (w przypadku gdy spółka nie dysponuje żadnym majątkiem lub gdy jej majątek jest niewystarczający do pokrycia kosztów prawnych i kosztów zarządu oraz do zaspokojenia wierzytelności przysługujących wierzycielom). W układzie należy wskazać: ustępstwa wierzycieli na korzyść spółki, wierzytelności przysługujące wierzycielom, zobowiązania spółki, tryb i terminy zaspokojenia wierzytelności przysługujących wierzycielom oraz odpowiedzialność w przypadku niewywiązania się z układu.

Układ z wierzycielami uznaje się za zawarty, jeżeli podpiszą go wierzyciele, których niezaspokojone wierzytelności stanowią co najmniej dwie trzecie wartości wszystkich wierzytelności niezaspokojonych do dnia zawarcia układu. Układ zatwierdza sąd lub – w przypadku pozasądowego postępowania upadłościowego – notariusz.

W przypadku restrukturyzacji spółki i upadłości osoby fizycznej zawarcie układu z wierzycielami nie jest możliwe, chociaż sąd może zakończyć postępowanie restrukturyzacyjne i postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej, jeżeli wierzyciele cofną zgłoszenie wierzytelności lub jeżeli dłużnik zaspokoi wszystkie wierzytelności zatwierdzone przez sąd i uwzględnione w planie restrukturyzacyjnym lub w planie przywrócenia wypłacalności osoby fizycznej.

15 Jakie prawa przysługują wierzycielom po zakończeniu postępowania upadłościowego?

Po zbyciu majątku spółki w przypadku ogłoszenia jej upadłości spółka ulega likwidacji i zostaje wykreślona z rejestru osób prawnych. Wszelkie pozostałe niezaspokojone wierzytelności wierzycieli pozostają niezaspokojone. Jeżeli po likwidacji spółki dojdzie do ujawnienia jakiegokolwiek majątku spółki, przeznaczają się go na zaspokojenie wszelkich pozostałych niezaspokojonych wierzytelności przysługujących wierzycielom.

W przypadku restrukturyzacji spółka kontynuuje zwykłą działalność, a wierzyciele mają takie same prawa, jakie przysługiwałyby im względem normalnie funkcjonującego przedsiębiorstwa.

Po zakończeniu postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej wierzyciele mają prawo dochodzić od takiej osoby zaspokojenia wszelkich pozostałych niezaspokojonych wierzytelności odszkodowawczych z tytułu kalectwa lub innego uszczerbku na zdrowiu, wierzytelności z tytułu świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci, wierzytelności z tytułu grzywien na rzecz państwa za wykroczenia lub przestępstwa administracyjne popełnione przez osobę fizyczną oraz wierzytelności odszkodowawczych z tytułu szkody wyrządzonej przestępstwem, a także wszelkich pozostałych niezaspokojonych wierzytelności zabezpieczonych zastawem lub hipoteką (jeżeli majątku będącego przedmiotem zabezpieczenia nie wystawiono na sprzedaż w postępowaniu upadłościowym). Wszelkie pozostałe niezaspokojone wierzytelności wyszczególnione w planie przywrócenia wypłacalności umarza się, a wierzyciele tracą prawo do dochodzenia ich zaspokojenia.

16 Kto ponosi koszty postępowania upadłościowego łącznie z poniesionymi wydatkami?

W przypadku postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej koszty zarządu, w tym wszelkie koszty poniesione w toku postępowania upadłościowego, pokrywa się ze środków własnych spółki. Jeżeli spółka nie dysponuje żadnymi środkami lub jeżeli środki, którymi dysponuje, są niewystarczające do pokrycia kosztów zarządu masą upadłości, koszty takie może pokryć osoba, która złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości spółki. Ewentualnie można wyznaczyć syndyka, który zgodzi się wziąć na siebie ryzyko związane z tym, że sumy uzyskane w postępowaniu upadłościowym mogą okazać się niewystarczające do pokrycia kosztów prawnych i kosztów zarządu masą upadłości – w takiej sytuacji koszty zarządu zostaną pokryte ze środków tego zarządcy.

Po wszczęciu postępowania upadłościowego wobec spółki sąd wyznacza kwotę, którą syndyk może przeznaczyć na pokrycie kosztów zarządu taką spółką do czasu zatwierdzenia przez zgromadzenie wierzycieli szacunku

kosztów zarządu. W odniesieniu do kolejnych okresów szacunek kosztów zarządu masą upadłości zatwierdza zgromadzenie wierzycieli spółki w upadłości. Syndyk nie ma prawa przekroczyć zatwierdzonego szacunku kosztów zarządu, z wyjątkiem sytuacji, w której – wskutek wystąpienia niemożliwych do przewidzenia okoliczności – konieczne jest podjęcie pilnych działań w celu ochrony interesów spółki i jej wierzycieli.

Jeżeli chodzi o postępowanie restrukturyzacyjne, koszty zarządu – w tym wszelkie koszty poniesione w toku postępowania restrukturyzacyjnego – pokrywa się ze środków własnych spółki.

Wszczynając postępowanie restrukturyzacyjne, sąd zatwierdza szacunek kosztów zarządu na okres od dnia uprawomocnienia się postanowienia sądu o wszczęciu postępowania restrukturyzacyjnego do dnia uprawomocnienia się postanowienia sądu zatwierdzającego plan restrukturyzacyjny. Wysokość kosztów restrukturyzacji na kolejny okres określa się w zatwierdzonym planie restrukturyzacyjnym.

Koszty zarządu masą upadłości w postępowaniu upadłościowym wobec osoby fizycznej pokrywa się z wszelkiego rodzaju środków, jakimi dysponuje osoba fizyczna, w tym z sum uzyskanych w toku postępowania upadłościowego. Szacunek kosztów zarządu zatwierdza i zmienia zgromadzenie wierzycieli, podczas gdy wysokość wynagrodzenia syndyka określa umowa o świadczenie usług zawarta między osobą fizyczną a syndykiem.

17 Jakie są zasady dotyczące nieważności, zaskarżenia lub względnej bezskuteczności czynności prawnych dokonanych ze szkodą dla ogółu wierzycieli?

Każdą dokonaną przez dłużnika czynność prawną naruszającą prawa wierzycieli może zaskarżyć wyznaczony syndyk/zarządca lub jeden z wierzycieli, występując ze skargą pauliańską. Termin do wystąpienia ze skargą pauliańską, który wynosi jeden rok, liczy się od daty, w której czynność prawna dłużnika została lub powinna być zostać ujawniona. Do skutecznego zaskarżenia czynności przez wystąpienie ze skargą pauliańską konieczne jest spełnienie wszystkich poniższych przesłanek:

1. wierzycielowi musi przysługiwać niepodważalne i ważne prawo do dochodzenia zaspokojenia wierzytelności, tj. wynikające z niewykonania albo nienależytego wykonania zobowiązania przez dłużnika;
2. zaskarżona czynność musi naruszać prawa wierzyciela. Czynność narusza prawa wierzycieli, jeżeli prowadzi do niewypłacalności dłużnika, skutkuje uprzywilejowaniem innego wierzyciela przez wypłacalnego dłużnika lub – mimo że nie prowadzi do niewypłacalności dłużnika – zmniejsza (zmniejsza) zdolność dłużnika do wykonania zobowiązań względem wierzyciela, np. wskutek obniżenia wartości majątku dłużnika (do takiej sytuacji może dojść na przykład wówczas, gdy cena, za którą sprzedano dany składnik majątku, jest wyraźnie niższa od ceny rynkowej);
3. dłużnik nie był zobowiązany do dokonania zaskarżonej czynności;
4. dłużnik nie działał w dobrej wierze, ponieważ zdawał sobie sprawę, że wskutek czynności dojdzie do naruszenia praw wierzycieli;
5. osoba trzecia, która zawarła z dłużnikiem dwustronną transakcję za wynagrodzeniem, nie działała w dobrej wierze.

Ponadto możliwość zbycia majątku dłużnika w toku postępowania upadłościowego lub restrukturyzacyjnego jest ograniczona z mocy prawa (zob. również odpowiedź na pyt. 10), a czynności dokonane przez dłużnika z naruszeniem tego ograniczenia są nieważne od chwili ich dokonania.

Ostatnia aktualizacja: 10/06/2020

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.